Av. Senih Özay senihozay@hotmail.com
Av. Murat Fatih Ülkü mfulku@hotmail.com
Av. Eren Ilhan Güney erenguney@hotmail.com
Av. Cem Nemutlu cnemutlu@hotmail.com

1407 sok. NO:2/5 Alsancak - İzmir / Türkiye
Tel:0.232.4210094-95-96 Faks: 0.232.4210115

İzmir Nöbetçi idare Mahkemesi aracılığı ile

T.C Ankara 10. İdare mahkemesi başkanlığı ' na

Ankara

Dosya No : 2007/1158

2007/1755

Temyiz eden : Senih Özay

Davalı Türkiye radyo televizyon kurumu _Ankara

Konu : Yerel mahkemenin olumsuz red kararının Temyiz edilmesinden ibarettir.

Açıklamalar :

1.

Yerel yargıç, dava açma ehliyeti noktasından davayı reddetmiştir. Bu olgu önce Danıştay'a, sonuç alınamazsa Strasbourg'a götürülecek demektir.

Aşağıdaki bir ara yazdığımız makaleyi ve de La haye Adalet Divanına açtığımız bir dava dilekçesinden bölümü sunmak gerekmiştir.

' ' Türkiye'de yürürlükteki 2577 sayılı idari yargılama usul yasasının "2. Maddesi" ve

"davacı" ya da davada taraf olabilme yeteneği üzerine...

''Hukuk devleti, insan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu, adaletli bir hukuk düzeni kurup sürdürmekle kendisini yükümlü sayan, bütün etkinliklerde hukuka ve Anayasaya uyan işlem ve eylemleri bağımsız yargı denetimine bağlı olan devlet demektir.'' denilir.

Bergama siyanürlü altın hareketi vesilesi ile;

2577 sayılı yasanın 2. maddesini ve davacı olabilmeyi bu bağlamda irdeleyeceğiz.

Türkiye Parlamentosu, İdari yargılama yasasının 2. maddesinde değişiklik yaptı. Hatırlanırsa bu madde ilkin ‘’.. idari işlemler hakkında ... iptalleri için... MENFAATLERİ İHLAL EDİLENLER TARAFINDAN AÇILAN İPTAL DAVALARI ‘’ ŞEKLİNDE İDİ. Sonra Çorum CHP Milletvekili Astsubay/Avukat Cemalettin Şahin’in önergesi ile maddeye ‘’DOĞRUDAN MENFAATLERİ İHLAL EDİLENLER‘’ kavramını sokmuştu.

10.6.1994 tarihinde ise ‘’ KİŞİSEL HAKLARI İHLAL EDİLENLER ‘’ kavramı sokulabildi. Ancak ÇEVRE, *TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİN KORUNMASI*, İMAR UYGULAMALARI GİBİ KAMU YARARINI YAKINDAN İLGİLENDİREN HUSUSLAR HARİÇ OLMAK ÜZERE, kişisel hakları ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ‘’ şeklinde üçlü genişleme kavramı geldi.

21.09 1995 tarihinde ise Anayasa Mahkemesi düzenleyici tasarruflara karşı dava açılmasında sınırlama vardır, yargı denetimi dışında bırakılma vardır, hukuk devleti ilkesine aykırılık, hak arama özgürlüğüne aykırılık vardır” diyerek iptal etmiş, hatta uygulama olanağını yitirdiğinden, maddenin tamamını iptal etmiş, yasa koyucuya boşluğu doldurmak üzere kararın yayımından 3 ay sonra yürürlüğe girme kararı vermişti.

Çok zaman olduğu gibi TBMM değil 3 ay, 5 ay; 5 sene sonra geçen 15.6.2000 tarihinde 4577 sayılı yasanın 5. maddesi ile anılan maddeyi şu şekilde yeniden düzenlemiştir;

‘’İdari işlemler hakkında yetki, şekil,sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ‘’

Şimdi bu durumda Yücel Çağlar gibi yazarlar geriye gidiş, Noyan Özkan gibi yazarlar ileriye gidiş diye yorumlar yaptıkları için, tarafımızdan laf atılmak istenen yer, yargı organıdır. Türkiye Yargısı, Hollanda yargısı, Uluslar arası yargı... La Haye yargısı, Yargının bu madde değişikliğinde içtihat-anlayış kıvrılmalarına dikkat çekmek istemekteyiz:

Çünkü Çevre koruma konusunda uluslar arası sözleşmeler ve ulusal hukuk anlayışında Cumhurbaşkanına varana kadar değişiklikler, sivil hareketlerin itaatsizlikleri sonucu çevre tarihi ve kültürel değerleri, imar uygulamalarına karşı açılan davalarda yargının lüzumsuz içe kapanması beklenebilirdi. Nitekim ayak izleri, sesleri başlamıştır;

<u>Bu noktada Uluslararası yargıya geçmek isterim ;</u>

Öncelikle ABD de Saddam Irakı da sabıkalıdır. Çünkü ABD Hiroşima'da Irak Halepçe de kimyasal silah kullanmışlardır. Önce bir bakılsın "Hiroşimada kaç kişi öldü?" Hayvanlar ve bitkiler bu mantığı anlamamaktadırlar. Onlar ABD' yi Irak'tan da daha sabıkalı/kötü görmektedirler. Leylek'e göre savaş olursa leylekler Türkiye'ye uçuş yapamayacaklardır, çünkü öleceklerdir. Yani 2003 ilkbaharında hava sahasında T.C vatandaşı olacak olan leylekler ölmüş olacaktır.

Tarlalarda fazla solucan olacaktır. Tilkiler mayın tarlalarının üzerinden geçemeyecektir. Yılanlar da geçemeyecekler ve tarla farelerini yiyemeyeceklerdir. Tarla fareleri bu işe sevineceklerdir belki amma kaplumbağalar bu işe bozulacaklardır.

Davacıların halen seçme hakkı yoktur. Bu hayvan ve bitkiler, Bush'u, Saddam'ı, Ecevit'i, Baykal'ı, Gül'ü seçmediler . Bu nedenle bize seçim haklarının da sözcülüğünü yapmak düşmektedir. Bu nedenle dünya insanına, La Haye yargıcına "Oyunu doğaya ver, Doğanın oy hakkı yok" diyoruz.

Hatta daha doğmamışların, insan hayvan bitki nesillerinin de haklarını düşünmeliyiz...

Öte yandan;

Her ne kadar divanın önünde sadece devletler taraf olabilir dense de, bu olayda BM'nin kuruluş amacı çerçevesinde ve BM Antlaşması'nda öngörülen durumlardan en önemlisi savaş söz konusu olduğundan, divan taraf olma konusuna farklı bakmak zorundadır.

Olayda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göre yaşama haklarının ihlali başta gözüktüğü gibi, davacılar açısından da uluslararası çevre sözleşmesinin ihlali söz konusudur.

Bugün Amerika'nın Irak'a müdahalesi ile ilgili Birleşmiş Milletler ve Güvenlik Konseyi katında çok ciddi tartışmalar olduğuna göre, konu uluslararası hukuk anlamında divanın katkı koyabileceği ve müdahale edebileceği bir boyut kazanmış demektir.

Yukarıda bitki ve hayvanların dava açma yeteneği üzerine anlattıklarımız yanında ve bunlara paralel olarak, bir savaşın insan ile birlikte ve yanında hayvanlar ve bitkiler açısından yaratacağı olumsuz sonuçlar, bu olumsuz sonuçlardan bu canlıların insan kadar da korunma olasılığı olmadığı düşünülürse, divanın bu olayla ilgili karar alması zorunlu bir durumdadır.

Divan Statüsü'nün 4. Bölümünde danışma niteliğinde verilecek kararlar için başvuru yetkisinin devletler dışında organ/kuruluşlara da tanındığı görülmektedir. Bizce divan bundan da yararlanarak olayda, hukuk da yaratarak karar vermeye yakın durmalıdır.

Teknolojik gelişmeler nedeniyle küreselleşen dünyada, güçlü devletlerin güçsüz devletler, insanlar, bitkiler, kuşlar üzerinde diledikleri gibi oynamalarına hukuk son verecektir. Bunun başlangıcı konusunda da uluslararası hukukta en geniş yetkili ve önemli hukuk oluşumu divanın sorumluluk alması gerekecektir.

Dünyada bireyin hakları ile devletin müdahale gücü arasında bir denge kurulmaya çalışılıyorsa, devletin muazzam gücünün dokunamayacağı birey hakları, hayvan hakları, çevre, Anayasa'larda sayılıyor, bu haklar Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi gibi metinlerle uluslarası hukukta ve dünya çapında temel hukuk metinlerine bağlıyor ve bağlacılık taşıyorsa;

Dünya çapında haklar, hayvanlar, bitkiler, çevre açısından olumsuz sonuç doğuracak eylemlerde, bu olayda ABD'nin başlamak üzere olduğu savaş girişiminde divanın statüdeki geçici önlemler yetkisini de kullanarak insana, doğaya, kuşlara yakın durması gerekmektedir.

Körfez Savaşı'nın aksine ABD'nin müdahalesi konusunda dünyada yoğun muhalefet yaşandığı, savaş ile ilgili henüz bir BM/Güvenlik Konseyi kararı da olmadığı düşünülürse, ABD'nin tek başına hukuk dinlemeyen tutumuna son vermek divana düşmektedir.

Bu nedenle ;
12.000 sayfa tutan Irak dosyasının yanında Türk ve Iraklı müfettişlerin de yer aldığı bir heyet de ABD ' de bir rapor yazsa 12.000.000 sayfa tutacağından kuşkunuz olmasın

Kısaca Irak Tarihi ve Coğrafyası da vermek gerekirse ;…. ‘’ diyerek dava açabilmişiz… Bu hayvan ve bitki aleminin bile dava açma ehliyetinin tartışıldığı bir dünyadayız…

Bun un için Milletvekili genel seçimlerinde sonuçlar açıklamada sadece Anadolu Ajansının yayınlarını yayınlanacağı işlemi hukuka aykırı olduğu için,meşru-kişisel-aktuel menfaatım olduğu için T.C vatandaşı olan şahsımın davada ehliyetimin olmayacağının nasıl karara bağlandığının irdelenmesi gerekir;
Mesela benim oy kullanmamama yol açılmışlık söz konusudur. Bunun hukuksal tartışması yapılmayacakmıdır ?

Sonuç Olarak: Açıklanan nedenlerle yerel mahkeme hükmünün Bozulmasını saygılarımızla talep ederiz.

Senih Özay Avukat